

Priština se je spremenila v eno samo veliko kaoti no gradbiš e. ▲

Po tridesetih letih znova

Kljub temu da nekdanjega jugoslovanskega apartheida na Kosovu Epeka bo to v naslednjih dveh letih skušala vsaj malo spremeniti

Boris Jaušovec ✍️

Desno!, se je zadržal moški, visok vsaj dva metra, sredi prištinske promenade na Ulici Ibrahima Rugove, malo višje od legendarnega hotela Grand, name in na mojega kosovskega prijatelja, izvrstnega fotoreporterja, sodelavca Reutersa, Sigmee in kaj jaz vem, katerih svetovnih fotografskih agencij še, Hazira Reko.

Spogledala sva se in se poparjena pobrala na desno stran korza. Vprašam Hazira, kaj je to bilo. Skomigne z rameni. Ne ve. Jaz pa pomislim na ono sceno izpred treh desetletij, ko sem kot mlad novinar Ve era na Kosovu spremljal tedanjo tako imenovano kontrarevolucijo na Kosovu. Takrat so se po prištinski promeni Albanci in Srbi sprehajali lo eno. Srbi desno, Albanci levo. To je bil tedaj pravi jugoslovanski apartheid. Seveda se ni dobro konalo. Sem pomislil, ker sva oba s Hazirom med sabo glasno govorila po srbsko, da nama je visoki možakar odredil, kje nama je mesto.

Gazetari slovenis

Haziru sem nato kakšno ulico dalje pokazal, ali lahko tam parkiram svoj avto. Ker nisem našel parkomata in tudi nikjer niso prodajali parkirnih ur, kakršne so pod vetrobranskim steklom imeli vsi drugi, doma i avtomobili, sem na armaturko pa po il velik beli list in nanj napisal Gazetari slovenis. Hazir se je nasmejal, ma, odli no si se znašel, slovenskih novinarjev, to namre pomeni moj zapis, na Kosovu nih e ne bo zajebaval.

Pred tridesetimi leti je bilo druga e. Na ulicah kosovskih mest smo se novinarji iz Slovenije med demonstranti naužili policijskega solzivca, celo krogle Jugoslovanske ljudske armade so kdaj poletele nad nami. In ko sva se s Hazirom vra ala po promeni, sva spet sre ala visokega možkega. Pristopil je k nama in prijazno povprašal, od kod sva. Jaz sem iz Maribora, Hazir je doma i.

Kar raznežil se je, ko je ul Slovenija, in se sam od sebe predstavil, da je Qazim, da ima tu blizu nepremi ninsko agen-

cijo. Kmalu sem spoznal, kako zmotno sem si razlagal prejšnje njegovo disciplinsko posredovanje: "Ma, ne, nisem se zadržal na vaju, ker bi mislil, da sta Srba. Kje pa! Povzdignil sem glas, ker na promeni obstaja neki red, neki bonton. Gor se gre po desni strani, dol pa po levi. Imate pa prav, pred tremi desetletji so se

Kosovo, najmlajša evropska država - po nastanku in prebivalstvu

tukaj tako lo evali Albanci od Srbov in obratno." No, pa smo zagato prijateljsko raz istili, a sam zase sem zgrožen ugotovil, da mi apartheidovski refleksi še zmeraj deluje.

Nasre o potresa ni bilo

Na Kosovo sem prišel minule dni v organizaciji mariborskega Združenja Epeka, ki je v Pe i odprlo svojo ekspoziuro, v kateri bo predvsem pripadnike manjšin v okviru evropskega projekta Erasmus+ izobraževalo za socialno podjetništvo, prirejal te aje za upiranje ekstremnemu nacionalizmu, mladim in odrinjenim ponudilo možnost za druženje in kreativno delo.

Priština, kjer je Epeka najprej pripravila tiskovno konferenco, se skokovito razvija in raste. V resnici je vse skupaj prav kaoti no. Nove stanovanjske soseske na obrobju centra rastejo kvišku kot gobe po dežju, v centru pa še višje poslovne stavbe v razkošnih stekleno-jeklenih pro eljih, ki neprepoznavno spreminjajo veduto najve jega kosovskega mesta.

Hazir Reka me opozori, da je bila gradnja še do pred dveh let popolnoma stihijska, nenadzorovana in nepredvidljiva. "Šele nato je novi prištinski župan Shpend Ahmeti za el vsilje-

vati neke osnovne gradbene standarde. Se prav bojim, kaj bo s stavbami, ki so zrasle pred tem, ker nisem, prepri an, da bi zdržale že malo mo nejši potres na primer." Hja, preno eval sem v nekem prištinskem bloku, airbnb seveda. V dnevni sobi se je na steni z razpokami zarisovala silhueta stopnic skupnega stopniš a z druge strani stene. Stavba pa naj bi bila stara komaj šest let. Na sre o potresa ni bilo.

Krešejo se mnenja o Kurtiju

V za etku februarja je Kosovo dobilo novega premiera Albina Kurtija iz stranke Samoopredelitev (Vetevendosje). Reka upa, da bo Kurti prekinil s korupcijo, ki naj bi bila v nekdanji južni srbski pokrajini, v Srbiji poimenovani Kosovo in Metohija, na kratko Kosmet, razrasla ez vse meje in mere. "Zdi se mi tak dosleden poštenjak. Saj mogo e je to storil zgolj zavoljo političnega marketinga, namre ko ga je na dom prišla snemat televizija, je rekel, da bi bilo bolje stopiti ven, ker v 65 kvadratnih metrov velikem stanovanju ni prostora

